

НЕЖА РЧИМ

Журнал ики дэфа
Азербайжан ССР Али Совети Рэјасэт неј'атинин
Фэхри Фарманы илэ мукафатландырылмышдыр

№ 3. МАРТ, 1985.

Микајыл

Т. МАҢМУД

Мән Микајыл Рзагулузадәнин өзүнү вә жарачылыгыны чох сеvirдим. Јәгин ки, сизи марагландырыр: Нијә!!

Һәр шейдән әввәл она көрә ки, Микајыл мүәллим нәчиб, меһрибан вә хејрхәһ иди. һәмишә адамы тәбәссүмлә гаршылајарды, дәрһал әһвалыны сорушар, сонра ејни тәбәссүмлә ајрылыб кедәрди. Бизим редаксиянын исә тез-тез гонағы оларды. Кәләндә чох отурмағы севмәзди, ишини гуртаран кими, сөз-сөһбәтә имкан вермәдән ајрыларды. О, бир тәнгидчиалим кими әдәбијатымызы јахшы билирди. һәтта академик Мәммәд Ариф отузунчу илләрин поезијасы һаггында елми бир китаб үчүн мәгалә јазмағы Микајыл Рзагулузадәјә тапшырмышды. Өзү дә нечә јазмышды! Ариф мүәллим она хәбәр көндәрмишди ки, бир аз кенишләндирсин, намизәдлик диссертасијасы мүдафиә етсин. Анчаг... Микајыл Рзагулузадә әлини јелләмиш, күлә-күлә «мәнә лазым дејил» демилди.

Онунла мәктәпләрә чохлу көрүшә кетмишдим. Ушаглар Микајыл мүәллими дәрһал таныјырдылар. Ше'рлерини әзбәр дејирдиләр. О да ушаглары чох сеvirди. Мүнтәзәм олараг онлара ше'рләр, һекајәләр, нағыллар јазыб јарадырды. Сон әсәрлериндән бири «Еврика» адланыр. Бу поэма бөјүк алим Архимедә һәср олунмушдур. М. Рзагулузадә чалышыб ки, Архимедин елми кәшфи һаггында мә'налы лөвһәләрлә ушагларда ајдын тәсәввүр јаратсын. Архимедин һовуза кирмәси илә әлагәдар епизод, хусусилә јахшы чыхмышдыр. Микајыл мүәллим бизим Азәрбајчан ушагларына һәјәтлә бағлы, мә'налы фикирләр сөјләмәјә чалышмышдыр.

Шаир тез-тез елә мөвзуларә мүрачиәт едиб ки, бунларын васитәсилә ушагларә онларын билмәдиклерини өјрәтсин. «Саат», «Төзсоран», «Телефон» адлы ше'рләр

Рзагулузадә

Рәссам Әнвәр ГАРАЈЕВ

дедикләримизә мисалдыр. Техниканын јаратдығы мө'чүзәләрлә ушаглары таныш етмәк нәчиб ишдир. Микајыл мүәллим бу ишин өһдәсиндән бачарыгла кәлмишдир.

О, балаларымыз үчүн һекајәләр дә јазмышдыр. Бу һекајәләрин чоху тәбиәтә, онун кәзәлликләринин тәсвириңә һәср олунмушдур. «Јаралы көјәрчин», «Шаһин» вә башга һекајәләрини мисал кәстәрмәк олар. Овчу һекајәләри исә Микајыл мүәллимин јарадычылыгында мүһүм јер тутур. Бу һекајәләр тәзәлији, тәрәвәти, Азәрбајчан тәбиәтинин мәнзәрәләринин таби бојаларла тәсвири чәһәтдән диггәтләјидир.

«Овчу Әлиш вә гочаг Ајтәкин нағылы» поемасы ов һадисәләри илә бағлыдыр. Бу әсәрдә чохлу марағлы һадисә вардыр. Истәр Әлишин, истәр Ајтәкинин башына кәлән мачәрапар тәсвир олунмушдур. Бүтүн бу марағлы һадисәләр бир-бири илә бағланмышдыр.

М. Рзагулузадә һәмишә дүнјанын көзәл әсәрләрини бизим дилимизә тәрчүмә етмәклә дә мәшғул олмушдур. Бөјүк алман шаири һенри һејне онун тәрчүмәсиндә Азәрбајчан охучуларына чатдырылмышдыр... Нәһәнк сәһәткар һомерин «Иллиада»сы да бу гочаман јазычынын кәркин вә бөјүк әмәји сәјәсиндә Азәрбајчан дилиндә нәшр олунмушдур.

Кечән илин октябр ајында Микајыл мүәллимә Јазычылар Иттифагында раст кәлдим. 80 јашынын һансы ајда тамам олачағыны сорушдум, күлә-күлә чаваб верди ки, мартда. Мәгсәдим билиб күлә-күлә мәнә бахды, дәһлизлә узаглашыб кетди. Бу, Микајыл мүәллимлә сон көрүшүмүз олду. Инди о, арамызда јохса да, парлаг, унутулмаз әмәлләри илә јәнә бизимләдир. Сәксән јашынын тамам олмасына бир нечә ај галмыш дүнјадан көчән бу сәдә, зәһмәтсәвәр, мәрд, тәмиз, мә'нәвијатча зәһкин бир инсан охучуларынын үрәјиндә һәмишәлик јашајачадыр.

Шәкли
Азәрбајчан халг рәссамы
Јусиф НУСЕЈНОВ
чәкмишдир.

